

Sans Souci

De hofstede 'Sans Souci', Loenenseweg 4, ligt tegenover de Vreelandse buitenplaats 'Slotzicht', aan de overzijde van de Vecht. In feite gaat het om twee aan elkaar geschakelde boerderijen van het langhuistype. Het noordelijke gedeelte met onderkelderde opkamer en tuitgevel dateert uit 1688 (zie gevelsteen), het andere gedeelte is vermoedelijk ouder.

Uit archiefonderzoek is gebleken dat de boerderij in de begintijd van zijn bestaan eerst 'Pappelberg' heette en daarna 'Vechtzicht'.

Pas aan het einde van de achttiende eeuw duikt de naam 'Sans Souci' op. In die tijd was de boerderij eigendom van de familie Frijmersum, tevens eigenaar van de Hofstede Breeëvecht aan de Nigrevechtseweg.

Een reden voor de naamsverandering van de boerderij in 'Sans Souci' is niet bekend. Ging het de bewoners misschien bijzonder voor de wind? Toch was het niet alleen maar rozengeur en maneschijn op 'Sans Souci'. In een door burgemeester Ruijs eigenhandig opgesteld verslag uit 1816 wordt een diefstal beschreven die op deze boerderij plaatsvond. De gedupeerden

*Hofstede 'Sans souci'
te Vreeland.*

Foto: W.F. Kuijper te Loenen.

waren boer Willem van Manen en boerenknecht Jan Harderveld. Van de eerstgenoemde werden de volgende dingen gestolen: "1) Een zilver knipbeugeltje met daarin zijnde geld ter somma van negen gulden, 2) uit het kabinet waarvan de sleutel uit de zak van de vrouw was uitgehaald zijnde een zakje met veertien gulden aan geld, 3) deszels broek en schoengespen." Jan Harderveld verloor "1) uit deszels kist waarvan de sleutel uit deszels vest gehaald was dertig gulden aan geld, 2) uit deszels broekzak vijf gulden aan geld, 3) deszels broek en schoengespen."

Toen het document werd opgemaakt ontbrak van de dader of daders nog elk spoor. Hoe men binnen was gekomen leek echter wel duidelijk. "Zo men denkt zouden de dief of dieven zich boven het kistgat hebben laten zakken en met den bergleer daar naartoe zijn geklommen." De twee boeren en de vrouw moeten wel diep in slaap zijn geweest dat ze niets hoorden terwijl het noodlot zo vlakbij toesloeg!

In een van de archiefmappen met correspondentie betreffende Vreeland kunnen we in een daarin aanwezige brief uit augustus 1817 lezen dat het loon voor Vreelandse dagloners was vastgesteld op zestien stuivers of tachtig cent per dag. Het tragische van deze geschiedenis is nu dat de twee mannen niet alleen van hun broek- en schoengespen werden beroofd, maar ook van hun spaargeld, een bedrag dat voor knecht Jan Harderveld gelijkstond aan ruim een maand loon.

Ellen Brandes-de Lestrioux
Stanny Verster

LITERATUUR

- J. Boerstra/ E. Munnig Schmidt, Slotsigt, Slotzicht, Slotzicht. In: Jaarboekje Niftarlake 1993.
- Hoeve 'Sans Souci'. In: De Vreelandpost nr 1015.
- Gemeentearchief Loenen, monumenteninventarisatie, objectnr 199.
- Gemeentearchief Vreeland, inv. nr. 168 1811 - 1964, Correspondentie Vreeland.